

Fosen Vind DA
Postboks 200 Lilleaker
0216 OSLO

Vår dato: 27.06.2017
Vår ref.: 200801169-105
Arkiv: 511
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Mathilde Berg
22959221/mbe@nve.no

Fosen Vind DA - Kvenndalsfjellet vindkraftverk i Åfjord kommune, Sør-Trøndelag fylke - Vedtak om konsesjon for endret trasé for atkomstvei og endret plassering av servicebygg

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til søknad fra Fosen Vind DA datert 11.5.2017. Søknaden er behandlet i medhold av energiloven § 3-1.

Bakgrunn

NVE meddelte konsesjon for Kvenndalsfjellet vindkraftverk 6.7.2010. Olje- og energidepartementet meddelte endelig konsesjon til prosjektet 26.8.2013. Anleggskonsesjonen gir Fosen Vind rett til blant annet å etablere en ca. 7 km lang vei fra fv. 723 ved Kvennabekken til den nordøstlige delen av planområdet.

Søknad

Fosen Vind søker om konsesjon for endret adkomstvei til Kvenndalsfjellet vindkraftverk og plassering av servicebygg utenfor planområdet. Fosen Vind planlegger å etablere en ca. 3,5 km lang vei fra fv. 723 ved Ryssdalstoppen til den sørlige delen av planområdet, og bygge et felles servicebygg for Kvenndalsfjellet og Harbaksfjellet vindkraftverk ved den nye avkjøringen fra fv. 723. Avkjørselen fra fv. 723 vil bestå av en midlertidig vei med kurvatur tilpasset turbintransporten, og et permanent kryss med tilhørende veilinje som vil bli benyttet i driftsfasen. De første ca. 350 meterne av adkomstveien, inkludert både permanent og midlertidig vei, vil bli bygget av Statens vegvesen høsten 2017. Resten av veien vil bygges våren 2018.

Bakgrunnen for de omsøkte endringene er et samarbeid mellom Fosen Vind og Sør-Trøndelag fylkeskommune om omlegging av fv. 723 mellom Ryssdalstoppen og Herfjorden i Åfjord. Et planlagt rassikringsprosjekt vil medføre at fv. 723 får en standard som muliggjør transport av vindturbiner til planområdet fra Monstad havn. Fosen Vind planlegger derfor ta i land turbinene ved Monstad havn, i stedet for å bygge ny kai i Stokksund, og etablere ett felles servicebygg ved avkjørselen fra fv. 723 ved Ryssdalstoppen i stedet for ett servicebygg i Kvenndalsfjellet og ett i Harbaksfjellet vindkraftverk. Den nye transportruten, adkomstveien og det felles servicebygget er i søknaden vurdert å være en god samfunnsmessig løsning.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Det søkes ikke om ekspropriasjonstillatelse for endringene, da konsesjonær oppgir å ha avtale med grunneierne og rettighetshavere.

Transformatorstasjonen på Kvenndalsfjellet vil bli plassert i tilknytning til kraftledningen mellom Harbaksfjellet vindkraftverk og Hubakken transformatorstasjon, istedenfor øst i planområdet som opprinnelig konsesjonsgitt. Konsesjonær opplyser om at denne endringen er omsøkt i egen endringssøknad i for den felles nettilknytningen til Harbaksfjellet og Kvenndalsfjellet vindkraftverk.

NVEs behandling av planendringssøknaden

Planendringssøknaden ble sendt på høring til berørte myndigheter og interesser den 18.5.2017, med høringsfrist den 16.6.2017.

Innkommne merknader

NVE har mottatt fem høringsuttalelser til søknaden om planendringer.

Sør-Trøndelag fylkeskommune skriver i brev av 12.6.2017 at de ikke kan se at det er registrert noe automatisk fredede kulturminner innenfor det omsøkte området, og de vurderer det til å være liten risiko for at tiltaket vil komme i konflikt med noen ukjente automatisk fredede kulturminner. Fylkeskommunen minner likevel om den generelle aktsomhetsplikten etter kulturminneloven §8.

Sametinget skriver i brev av 14.6.2017 at de forutsetter at planlegging og vedtak av tiltaket skjer i dialog med reindriften i området, herunder detaljplanleggingen av veien. Sametinget viser videre til at undersøkelsesplikten jf. kulturminneloven § 9 ikke er oppfylt for tiltakene, og at tiltakenes status mht. samiske kulturminner derfor er uavklart. Sametinget understreker at tiltaket må befares, og ber tiltakshaver om å kontakte Sametinget for videre avtale om befaringsforhold.

Grunneierne Jon Magne Valleraunet m/flere skriver i brev av 16.6.2017 at det i forbindelse med utbyggingen av Kvenndalsfjellet vindkraftverk, er forventet økt ferdsel innover langs Bekkadalsveien. De understreker at denne ferdselen ikke er ønsket av grunneierne av veien. Nå som veitraseen til Kvenndalsfjellet vindkraftverk er planlagt flyttet og det ikke lenger er planlagt å etablere en parkeringsplass i Bekkadalen, er grunneierne bekymret for at økt ferdsel vil medføre parkering på privat grunn, og at parkerte biler dermed vil kunne stå i veien for landbruk og jakt i området. Grunneierne ber derfor om at det settes opp bom ved innkjøringen til Bekkadalsveien (som tidligere planlagt).

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag skriver i brev av 12.6.2017 at de ikke kan se at tiltaket vil ha noen negative virkninger for landbruket i området. De har videre ingen merknader for fagområdene miljøvern, samfunnsikkerhet og vilkår for egenerklæringsprosjektet.

Fosen Naturvernforening (FN) viser i brev av 15.5.2017 til at bakgrunnen for den omsøkte planendringen er at det er vedtatt å bygge en ny fv. 723 fra Ryssdalen til Herfjord på en slik måte at Fosen Vind kan etablere 4 km adkomstvei fremfor tidligere planlagt 8 km adkomstvei. FN skriver videre at Fosen Vind som kompensasjon for dette skal betale 10 millioner til ny fylkesvei. FN viser til at dette er en fylkesvei som skal finansieres ved å bruke statlige rassikringsmidler, og de mener de statlige midlene for rassikring på denne måten vil gi Fosen Vind store fordeler. FN mener at fv. 723 neppe ville blitt bygd uten at vindkraftverket skulle realiseres.

FN mener at den omsøkte adkomstveien vil få betydelige virkninger for naturmiljø, friluftsliv og landskap. De viser til at de nye traseen går innenfor friluftsområdet Kvenndalsfjellet/Fjellheim, og påpeker at dette er verdsatt som et viktig utfartsområde. FN mener videre at fra stien fra Ryssdalstoppen til Solfjellet vil den nye adkomstveien bli godt synlig og påvirke opplevelsesbildet negativt.

FN kan ikke se at registreringer av naturmiljø er tilfredsstillende gjennomført. De ber om at det innføres restriksjoner på opptil 1500 meter fra hekkelokaliteter og potensielle hekkelokaliteter for enkelte fuglearter.

Det vises til at fv. 723 fremdeles er under klagebehandling, og at det derfor hefter usikkerhet til om veien blir realisert. På bakgrunn av dette mener FN at søknaden om endret adkomstvei ikke kan realitetsbehandles på nåværende tidspunkt. FN mener at ny fv. 723 og endret adkomstvei til Kvenndalsfjellet vindkraftverk må behandles samlet i en felles konsekvensutredning, og at alternativer også bør inngå i konsekvensutredningen. FN viser til at for planer som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det utarbeides planprogram etter reglene i PBL § 4.1. FN mener at fv. 723 og endret adkomstvei vil berøre lengre strekninger med tidligere uberørte naturområder, og at det derfor bør utarbeides et planprogram.

Tematisk vurdering av endringsøknad for Kvenndalsfjellet vindkraftverk

NVE vil nedenfor vurdere de fagtemaene som er relevante for de omsøkte planendringene av Kvenndalsfjellet vindkraftverk. For øvrig viser NVE til Bakgrunn for vedtak av 7.6.2010, der NVE har vurdert fordeler og ulemper av Kvenndalsfjellet vindkraftverk og tilhørende infrastruktur.

Naturmangfold

I planendringssøknaden har konsesjonær gjort en vurdering av endrede virkninger for miljø, naturressurser og samfunn. Det framgår at den nye traseen ikke berører noen kjente naturverdier eller hekkelokaliteter for truede fugler. I følge konsesjonær vil den nye adkomstveien samlet sett gi mindre negative virkninger på naturmiljø enn opprinnelig konsesjonsgitt trase.

Det framgår av Naturbase og Artskart at huldretorvmose (VU) er observert i nærheten av vegtraseen. Videre finnes den viktige naturtypen rik edellauvskog i Ryssdalen nedenfor Morkafjellet.

Fosen Naturvernforening mener at registreringer av naturmiljø ikke er tilfredsstillende gjennomført for planendringssøknaden. NVE vil her vise til at for alle vedtak som berører naturmangfold skal de miljøretslige prinsippene i naturmangfoldloven kap. II legges til grunn. I henhold til § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Påvirkningen av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. § 10. Gjennom opprinnelig konsesjonssøknad med utredning av virkninger for miljø og samfunn og konsesjonsbehandling er disse forholdene tidligere belyst og vurdert for planområdet og influensområdet. NVE har i forbindelse med behandlingen av endret trase for adkomstvei og ny plassering av servicebygg gjort søk i Artskart og Naturbase for å sikre at den kunnskapen som ligger til grunn i søknaden er korrekt og oppdatert. Dette underbygges også av uttalelsen til Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, som ikke har noen merknader til søknaden, herunder miljøvern. NVE anser at kravet i § 8 om at vedtaket i hovedsak skal bygge på eksisterende kunnskap, samt at kravet til vurdering av økosystemtilnærming og samlet belastning i § 10, er oppfylt i konsesjonsprosessen.

NVE mener det foreligger tilstrekkelig kunnskap om virkningen tiltaket kan ha for naturmangfoldet, og at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke tillegges vekt. Når det gjelder naturmangfoldloven §§ 11 og 12, viser NVE til den kommende behandlingen av miljø-, transport- og anleggsplanene for tiltakene.

Fosen Naturvernforening og påpeker at flere fuglearter kan oppholde seg i området og ber om at det innføres restriksjoner på opptil 1500 meter fra hekkelokaliteter og potensielle hekkelokaliteter for

enkelte fuglearter. NVE vil her vise til vilkår nr. 18 i anleggskonsesjonen for Kvenndalsfjellet vindkraftverk. Her er det satt krav om for- og etterundersøkelse av hubro, storlom, smålom og hønehawk. Dersom det påvises hekkende hubro, storlom, smålom og hønehawk i vindkraftverkets influensområde, skal dette i størst mulig grad tas hensyn til i anleggsarbeidet med sikte på å minimere forstyrrelsene i den aktuelle perioden. NVE legger til grunn at dette vilkåret også ivaretar hensynet til eventuelle truede fuglearter i traseen for adkomstveien.

NVE vurderer at den omsøkte planendringen ikke vil ha betydning for den regionale eller nasjonale bestandsutviklingen for truede og sårbare arter, og at etablering av vindkraftverket innenfor det omsøkte området derfor ikke vil komme i strid med forvaltningsmål for arter, jf. naturmangfoldloven § 5.

Kulturminner

Sør-Trøndelag fylkeskommune opplyser i sin uttalelse om at det ikke er registrert noe automatisk fredede kulturminner innenfor den omsøkte traseen, og de vurderer det til å være liten risiko for at tiltaket vil komme i konflikt med noen ukjente automatisk fredete kulturminner. Sametinget viser til at undersøkelsesplikten jf. kulturminneloven § 9 ikke er oppfylt for de omsøkte tiltakene, og at tiltakenes status mht. samiske kulturminner derfor er uavklart. Sametinget presiseres at tiltaket må befares.

NVE har fått opplyst fra konsesjonær at Sametinget befarte i 2016 trasé for ny atkomstvei til Kvenndalsfjellet fra fv. 723 ved Solfjellet, over Morkafjellet til Kvenndalsfjellet. Det ble ikke påvist noen fredede samiske kulturminner. Dette er dokumentert i brev fra Sametinget til Statkraft av 19.8.2016.

NVE konstaterer at de omsøkte endringene ikke er å gi endrede virkninger for kulturminner på Kvenndalsfjellet. NVE forutsetter at eventuelle funn av kulturminner som gjøres ved gjennomføring av tiltaket straks skal varsles til Fylkeskommunen, og at alt arbeid skal stanses inntil vedkommende myndighet ha vurdert nærmere/dokumentert funnet, jf. kulturminneloven § 8, 2. ledd.

Reindrift

Det oppgis i planendringssøknaden at den konsesjonsgitte adkomstveien kommer opp i planområdet mellom Bekkavatnet og Bjørnabakkvatnet i øst, samme sted som det er en flyttlei for tamrein. Ved å flytte adkomstveien, vil hele den østre delen av planområdet bli uten tekniske inngrep øst for kraftledningen mellom Harbaksfjellet og Hubakken. Videre påpeker konsesjonær at flytting av adkomstveien som omsøkt vil føre til mindre menneskelig aktivitet i den østre delen av planområdet. Den nye traseen for adkomstvei vil, i likhet med den konsesjonsgitte, også berøre tidlig vinterbeite, men vil ligge mer perifert i vinterbeitelandet enn konsesjonsgitt adkomstvei.

Sametinget forutsetter at planlegging og vedtak av tiltaket skjer i dialog med reindriften i området, herunder detaljplanleggingen av veien.

NVE konstaterer at den omsøkte adkomstveien vil kunne gi en mindre potensiell barriereeffekt for tamrein enn den konsesjonsgitte løsningen, og medføre at den østlige delen av planområdet til Kvenndalsfjellet vindkraftverk blir uten tekniske inngrep.

Når det gjelder dialog med reindriften, viser NVE til konsesjonsvilkår nr. 6 og 15. i anleggskonsesjon til Kvenndalsfjellet vindkraftverk av 22.2.2016. Her fremkommer det at anlegget, herunder adkomstveien, skal bygges, drives, vedlikeholdes og nedlegges iht. en miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan). Konsesjonær skal utarbeide planen i kontakt med bl.a. driftsgruppe nord i Fosen reinbeitedistrikt. Når det gjelder bruk av adkomstvei og internveier, skal konsesjonær avklare dette med bl.a. driftsgruppe nord i Fosen reinbeitedistrikt. NVE er kjent med at konsesjonær har drøftet trasé for ny adkomstvei og endret plassering av servicebygg i møte med driftsgruppe nord i Fosen reinbeitedistrikt i møte den

23.2.2017, og at reindriften skal være positive til endringene. NVE legger til grunn at ovennevnte konsesjonsvilkår vil ivareta krav om videre dialog med reindriften i området.

Friluftsliv og visuelle virkninger

Konsesjonær oppgir i søknaden at det ikke vil bli noen vesentlige forskjeller mellom konsesjonsgitt og ny omsøkt adkomstvei når det gjelder utøvelse av friluftsliv. NVE konstaterer at konsekvensgraden for friluftsliv ble vurdert til middels/liten for planløsningen for Kvenndalsfjellet vindkraftverk som forelå i 2006.

Fosen Naturvernforening viser til at de nye traseen går innenfor friluftsområdet Kvenndalsfjellet/Fjellheim, og påpeker at dette er et viktig utfartsområde. FN mener videre at fra stien fra Ryssdalstoppen til Solfjellet vil den nye adkomstveien bli godt synlig og påvirke opplevelsesbildet negativt.

NVE konstaterer at Kvenndalsfjellet vindkraftverk vil synes fra flere lokale turmål og utsiktspunkter i influensområdet, og at friluftslivsopplevelsen kan påvirkes av dette. Dette gjelder hovedsakelig Solfjellet og Tuva, som ligger i en avstand på rundt tre til fem kilometer fra vindkraftverket og i tilnærmet samme høyde som planområdet. Fra disse stedene vil det være god oversikt over hele vindkraftverket, og det vil være et dominerende landskapselement. Etter NVEs vurdering vil de største visuelle virkningene være knyttet til vindturbinene i området. Sett i lys av dette, vil den omsøkte adkomstveien gi relativt små visuelle virkninger, herunder virkninger for friluftsliv/opplevelsesverdi. Samlet sett vurderer NVE at de omsøkte planendringene har begrensende virkninger for friluftsliv.

Grunneiere og rettighetshavere

Grunneierne Jon Magne Valleraunet m/flere forventer, i forbindelse med utbyggingen av Kvenndalsfjellet vindkraftverk, økt ferdsel innover langs Bekkadalsveien. De understreker at denne ferdselen ikke er ønsket av grunneierne av veien. Nå som veitraseen til Kvenndalsfjellet vindkraftverk er planlagt flyttet og det ikke er planlagt å etablere en parkeringsplass i Bekkadalen, er grunneierne bekymret for at økt ferdsel vil medføre parkering på privat grunn. Grunneierne ber derfor om at det settes opp bom ved innkjøringen til Bekkadalsveien.

NVE konstaterer at dersom det gis tillatelse til ny adkomstvei til Kvenndalsfjellet vindkraftverk, vil konsesjonsgitt adkomstvei fra øst (gjennom Langdalen/Bekkadalen) frafalle. Dette medfører at opprinnelig konsesjonsgitt adkomstvei ikke blir bygd, og etter NVEs vurdering vil det derfor heller ikke bli økt ferdsel langs Bekkadalsveien. Det er planlagt parkeringsplass ved den omsøkte adkomstveien fra fra fv.723, hvor man videre kan følge adkomstveien fire km opp på fjellet og frem til første vindturbin. Etter NVEs vurdering vil omsøkt adkomstvei gi en kortere og enklere adkomst til fjellet enn opprinnelig konsesjonsgitt adkomstvei på om lag 7 km. Etter NVEs vurdering vil det, ved en ev. tillatelse til ny adkomstvei fra vest, ikke være behov for å sette opp bom ved innkjøringen til Bekkadalsveien.

Forholdet til andre planer

Fosen Naturvernforening påpeker at fv. 723 fremdeles er under klagebehandling, og bakgrunn av dette mener de at søknaden om endret adkomstvei ikke kan realitetsbehandles på nåværende tidspunkt. Fosen Naturvernforening mener at ny fv. 723 og endret adkomstvei til Kvenndalsfjellet vindkraftverk må behandles samlet med felles planprogram og konsekvensutredning.

NVE viser til opprinnelig konsesjon til Kvenndalsfjellet vindkraftverk av 6.7.2010, herunder tillatelse til å etablere en adkomstvei til vindkraftverket gjennom Langdalen/Bekkadalen. Tiltaket er konsekvensutredet iht. forskrift om konsekvensutredninger og søknaden som lå til grunn for den eksisterende anleggskonsesjonen ble behandlet etter energiloven. Søknad om endringer i

anleggskonsesjonen skal derfor også behandles etter energiloven, og eventuelle virkninger av den omsøkte endringen vurderes opp mot virkningene av den allerede konsesjonsgitte løsningen. NVE kan ikke slutte seg til Fosen Naturvernforenings krav om felles behandling av de to tiltakene. NVE legger til grunn at grensesnittet mellom tiltak knyttet Kvenndalsfjellet vindkraftverk og tiltak som følger av Statens vegvesens utbygging av fv.723 vil bli håndtert i forbindelse med detaljplanarbeidet for de respektive tiltak.

NVEs samlede vurdering og vedtak

NVE kan ikke se at de omsøkte endringene om ny adkomstvei og endret plassering for servicebygg medfører særskilte ulemper for naturmangfoldet eller allmennheten, men heller fører til en bedre løsning enn det som opprinnelig var planlagt ettersom den nye løsningen innebærer at total veilengde reduseres med i overkant av 5 km, noe som vil gi både kostnadsbesparelser og reduserte negative virkninger på omgivelsene. NVE mener at det er hensiktsmessig å gi konsesjon til endringen.

NVE konstaterer at det har skjedd endringer siden konsesjonstidspunktet for Kvenndalsfjellet vindkraftverk slik at konsesjonsgitt utbyggingsløsning ikke lenger er hensiktsmessig. NVE slutter seg til konsesjonærs vurdering av at endringene medfører en god samfunnsmessig løsning, til fordel for både lokalsamfunnet/allmenheten og konsesjonær. Etter NVEs vurdering medfører ikke den nye traseen for atkomstvei og den omsøkte plasseringen av servicebygget vesentlige endrede tredjepartsvirkninger.

Jf. vilkår nr. 5 og 6 i gjeldende anleggskonsesjon skal Fosen Vind DA legge fram en detaljplan og en miljø-, transport- og anleggsplan for NVE som viser tiltakenes endelige utforming. Disse planene skal godkjennes av NVE for anleggsarbeidet kan igangsettes. Vi viser i den forbindelse til NVE Veileder 2/2016 «*Rettleiar for utarbeiding av detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) for vindkraftverk*» som er tilgjengelig på våre nettsider:

http://publikasjoner.nve.no/veileder/2016/veileder2016_01.pdf

I medhold av energiloven § 3-1 gir NVE i dag under henvisning til søknad av 11.5.2017 konsesjon til Fosen Vind DA for endret trasé for atkomstvei og plassering av servicebygg for Kvenndalsfjellet vindkraftverk i Åfjord kommune, Sør-Trøndelag fylke.

Plassering av anleggene skal i det vesentligste være som vist i kart merket "Vedlegg 1 Kvenndalsfjellet», datert 20.1.2017. NVE ber om at oppdatert kart for Kvenndalsfjellet vindkraftverk, hvor ny plassering av servicebygg og adkomstvei er inntegnet, oversendes NVE innen 1.9.2017.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fv.1. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

NVE ber konsesjonær orientere grunneiere og rettighetshavere om vedtaket og klagefristen og sende kopi av underretningen til NVE.

Med hilsen

Arne Olsen
seksjonssjef

Mathilde Berg
senioringeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Kart av 20.1.2017

Kopi til:

Dalan Advokatfirma DA v/Thomas Hjermmann
Forum for Natur og Friluftsliv i Sør-Trøndelag
Fosen / Fovsen Njaarke reinbeitedistrikt - Reinbeitedistrikt 6, Nord-Trøndelag
Fosen Naturvernforening
Fylkesmannen i Sør-Trøndelag
Jon Magne Valleraunet
Olje- og energidepartementet
Samediggi/Sametinget
Statens vegvesen - Region midt
Sør-Trøndelag fylkeskommune
Åfjord kommune